



Sygn. akt III KK 544/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący)

SSN Tomasz Artymiuk

SSN Marek Pietruszyński (sprawozdawca)

Protokolant Anna Korzeniecka-Plewka

w sprawie **R. B. (B.)**

skazanego za przestępstwo z art. 209 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 12 grudnia 2019 r.

kasacji Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego

od prawomocnego wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w W. z dnia 9 listopada 2018 r., sygn. akt II K (...)

**uchyla zaskarżony wyrok nakazowy w części dotyczącej
orzeczenia o karze łącznej grzywny i w tym zakresie
przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w W. do
ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 listopada 2018 r., w sprawie o sygn. II K (...),
Sąd Rejonowy w W.:

I. uznał oskarżonego R. B. za winnego tego, że w okresie od dnia 16 października 2007 r. do dnia 30 maja 2017 r. w W. uchylał się od obowiązku alimentacyjnego określonego wyrokiem sygn. akt. III (...) z dnia 16 października 2007 r. Sądu Rejonowego w W. na rzecz małoletniej K. L. w kwocie 400 zł w stosunku miesięcznym czym naraził małoletnią na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, tj. czynu z art. 209 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym w okresie trwania występku i za to na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę grzywny w ilości 30 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 40 złotych;

II. uznał oskarżonego R. B. za winnego tego w okresie od dnia 31 maja 2017 r. do dnia 23 kwietnia 2018 r. w W. uchylał się od obowiązku alimentacyjnego określonego wyrokiem sygn. akt. III (...) z dnia 16 października 2007 r. Sądu Rejonowego w W. na rzecz małoletniej K. L. w kwocie 400 zł w stosunku miesięcznym, przy czym łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych i narażenie ich na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, tj. występku z art. 209 § 1a k.k. i za to na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę grzywny w ilości 30 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 40 złotych;

III. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 2 k.k. w miejsce orzeczonych jednostkowych kar grzywny wymierzył oskarżonemu karę łączną grzywny w ilości 50 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 60 złotych;

IV. zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych.

Wyrok ten nie został zaskarżony przez żadną ze stron postępowania i uprawomocnił się dnia 12 grudnia 2018 r. (k. 99).

Z kasacją w trybie art. 521 k.p.k. wystąpił Prokurator Generalny, który zaskarżył powyższy wyrok w części orzeczenia o karze łącznej grzywny, na niekorzyść R. B..

Skarżący zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 86 § 1 k.k., polegające na jego niezastosowaniu przy wymierzeniu oskarżonemu kary łącznej grzywny i na mocy nie mającego zastosowania w realiach tej sprawy art. 86 § 2 k.k., wadliwym określeniu przy wymierzeniu R. B. kary łącznej, stawki dziennej kary grzywny w

kwocie 60 złotych, a więc przekraczającej wysokość najwyższej stawki dziennej ustalonej w jednostkowych skazaniach za czyny z art. 209 § 1 k.k. i art. 209 § 1a k.k. podlegających łączeniu.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna w stopniu oczywistym.

Upoważniało to Sąd Najwyższy do jej uwzględnienia w całości na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Sąd Rejonowy w W. wymierzając kary grzywny za dwa przestępstwa pozostające w zbiegu realnym, ustalił wysokość stawki dziennej na poziomie 40 złotych. Jednocześnie, wymierzając w tym samym postępowaniu, na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 2 k.k., karę łączną grzywny przyjął inną wysokość stawki dziennej ustalając ją na poziomie 60 złotych.

W wypadkach realnego zbiegu przestępstw, tj. w sytuacji gdy ten sam sąd w jednym postępowaniu orzeka grzywny ze poszczególne przestępstwa, a następnie orzeka karę łączną grzywny, przyjmować powinien jednolitą stawkę dzienną, opierając się na kryteriach określonych w art. 33 § 3 k.k.

Przyjęcie przez Sąd Rejonowy różnych wysokości stawek dziennych, przy wymierzaniu kar grzywny za poszczególne, pozostające w zbiegu realnym przestępstwa i łącznej kary grzywny, pozostaje w sprzeczności z brzmieniem przepisu art. 86 § 1 k.k. z którego wynika, że granicę kary łącznej grzywny orzekanej w stawkach wyznacza liczba stawek, a nie ich wysokość. Wysokość stawki dziennej grzywny, ustalana w jednym wyroku skazującym za zbiegające się przestępstwa, jest bowiem uzależniona od oceny sytuacji majątkowej sprawcy w myśl kryteriów określonych w art. 33 § 3 k.k., a więc po wzięciu pod uwagę dochodów sprawcy, jego warunków osobistych, rodzinnych, stosunków majątkowych i możliwości zarobkowych. W tym świetle byłoby zupełnie nie do przyjęcia, aby tak przeprowadzona ocena - aktualna na datę orzekania tym samym wyrokiem - mogła skutkować określeniem różnej wysokości dziennej stawki grzywny dla kar orzekanych za poszczególne przestępstwa, jak i ustaleniem innej

jeszcze stawki dla, obejmujących te kary, łącznej kary grzywny (zob. wyrok SN z dnia 8 grudnia 2016 r., II KK 372/16).

Skoro zatem wysokość stawki dziennej kształtowana jest przez sytuację materialną skazanego w chwili orzekania, to wysokość stawki dziennej łącznej grzywny powinna zostać określona w sposób jednolity, aby oddać tożsamą sytuację materialną sprawcy na chwilę wydawania wyroku.

Na marginesie zauważyć można, iż powołany przez Sąd Rejonowy we Włocławku przepis art. 86 § 2 k.k. ma zastosowanie tylko w wypadku orzekania kary łącznej grzywny w wyroku łącznym (zob. wyrok SN z dnia 3 lutego 2006 r., II KK 346/05, OSNKW 2006, nr 3, poz. 30). Ponieważ podlegające łączeniu wyroki oraz wyrok łączny mogą być wydawane w różnym czasie, różny może być także stan majątkowy sprawcy w chwili orzekania w przedmiocie wysokości stawki dziennej. W takiej sytuacji może zająć potrzeba ponownego ustalenia w wyroku łącznym wymiaru stawki dziennej grzywny. Taka sytuacja w niniejszej sprawie jednak nie miała miejsca.

Zaistniałe uchybienie miało oczywisty, istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, albowiem doprowadziło do wadliwego określenia wymiaru stawki dziennej grzywny, do której uiszczenia obowiązany jest oskarżony. Dlatego przedmiotowy wyrok nakazowy, w zaskarżonej kasacji części, ostać się nie mógł.

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd uwzględni wyżej wyrażone zapatrywania prawne Sądu Najwyższego, wskazujące na granice, możliwego do ustalenia w tej sprawie, wymiaru stawki dziennej grzywny przy orzekaniu kary łącznej.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji.